

Nr 60.

Av herrar **Ekman** och **Vahlquist**, *angående anslaget till statens
uppfostningsanstalt å Bona.*

Såsom framgår av statsverkspropositionen, andra huvudtiteln, sid. 143 ff. har styrelsen för statens uppfostningsanstalt å Bona hos Kungl. Maj:t anhållit att till innevarande års riksdag måtte avgivas förslag om de till nämnda anstalt utgående anslagens överflyttande på ordinarie stat och i samband därmed en reglering av till tjänstemännen vid anstalten utgående löneförmåner, så att dessa komme att bliva lika med dem, som består fångvårdens befattningshavare.

Med år 1918 ingår anstaltens fjortonde verksamhetsår och det har varit anstaltsstyrelsens förhoppning, att anstaltens personal med nämnda år skulle kunna få åtnjuta den mera tryggade ställning, som innehavandet av ordinarie tjänst bjuder. Frågan om anstaltens utvidgning har under en längre följd av år stått på dagordningen och därigenom hindrat ett mera definitivt ordnande av personalens löne- och anställningsförhållanden.

Emellertid har föredragande departementschefen vid anmälan av detta ärende i statsrådet yttrat, att även om avsevärda fördelar måste anses vara förenade med upptagande till samtidig behandling av frågan om Bonaanstaltens utvidgande samt spørsmålet om densammas överflyttande på ordinarie stat, torde dock den omständigheten, att med genomförandet av den planerade utvidgningen måste tills vidare anstå, knappast i och för sig utgöra bestämt hinder för att spørsmålet om Bonaanstaltens uppförande på ordinarie stat nu upptoges till avgörande. Departementschefen anser, att i annat avseende hinder möter för att till omprövning upptaga förslaget härom. Förslaget innebure nämligen ej blott ett överförande av de för anstalten behövligen anslagen till den ordinarie staten med bibehållande av befattningshavarna vid deras nu-

varande avlöningsförmåner utan innefattade därjämte för anstaltens samtliga befattningshavare avsevärda löneförhöjningar i förhållande till nu utgående avlöningsförmåner och därmed i jämförelse med dem, den så kallade löneregleringskommittén föreslagit i sitt rörande anstalten den 22 juni 1909 avgivna betänkande, vilket låg till grund för den sista löneregleringen. Detta hade gjort, att omförmälda kommitté ansetts böra höras över Bonastyrelsens nu framlagda förslag. Kommittén vore för närvarande icke i tillfälle att avgiva utlåtande inom sådan tid, att utsikt funnes att få frågan förelagd innevarande års riksdag.

I anledning härav hava avlöningarna till befattningshavare vid Bona för år 1918 upptagits till nu utgående belopp och å extra stat. Endast i fråga om läkaren har på grund av det ökade elevantalet och penningvärdets fall en förhöjning (i enlighet med Bonastyrelsens förslag) vidtagits från 500 kronor till 800 kronor.

I motiveringen till sitt lönestatsförslag för år 1918 har Bonastyrelsen bland annat anfört följande efter det redogörelse lämnats för den för fångvårdspersonalen senast genomförda löneregleringen:

»Riksdagen biföll förslaget dock med den ändring, att lönen för vaktkonstapel höjdes (efter förslag av enskild motionär) med 100 kronor, så att slutavlöningen för vaktkonstapel uppgår till 1,500 kronor. Förmännen vid Bona, vilkas slutavlöning är 1,300 kronor, hava alltså 200 kronor lägre avlöning.

Vid föredragning av förslaget till lönereglering för bevakningspersonalen vid fångvården uttalade dåvarande chefen för justitiedepartementet bland annat att, ehuru han delade den av löneregleringskommittén uttalade meningen, att det icke låte sig göra att utan vidare lägga avlöningarna för den lägre personalen vid exempelvis tullverket eller postverket till grund för en revision av ovanberörda bevakningspersonals löneförhållanden, de upptagna jämförelserna emellan, å ena sidan fångvårdspersonalen och, å den andra sidan, vissa bland statens övriga tjänstemannakårer dock syntes honom hava ganska stor betydelse. Vid alla dessa kårer, där inträde kan vinnas utan att särskilda kunskaps- eller andra kompetensfordringar måste vara fyllda, sker rekryteringen inom samma samhällsklass, personalens sociala ställning blir också väsentligen densamma. Härav följer, att levnadsbehoven bliva i stort sett lika, med enahanda krav å medel för deras tillfredsställelse. Med hänsyn härtill bjöd skäligheten, att något så när lika avlöningsförmåner bestodes personalen inom de olika tjänstemannakårerna, i den mån icke arbetets art eller därmed förenat ansvar eller andra för de olika verken speciella förhållanden borde föranleda skiljaktigheter.

Om riktigheten av detta principuttalande befinnes obestriddig, varom, enligt styrelsens förmenande, icke kan vara någon tvekan, lär det berättigade kravet på likställighet för Bonapersonalen i avlöningshänseende med åtminstone fängvårdspersonalen vara oemotsägligt. Vid jämförelse med fängvårdstjänstemännen kan Bonapersonalens ansvar icke anses mindre, om man ser på anstaltens uppgift att till dugliga och oförvitliga samhällsmedlemmar dana ynglingar, vilka genom en försummad eller förvänd uppfostran, ja, ofta till följd av total brist på handledning under uppväxtåren kommit så vilse i livet, att med dem måst vidtagas ett rättsligt förfarande, vid vilket ådagalagts, att de, ehuru förvunna till straff för brott, icke synas böra straffas, utan hellre överlämnas till ett statens organ för erhållande av verklig fostran och utbildning. Att vaka över verkställighet av straff får väl icke betraktas såsom mera ansvarsfullt eller kräva mera kompetens och större personliga kvalifikationer än att vara uppfostrare i den omfattning förmanen och arbetsledaren vid Bona måste vara.

Särskilt med tanke på de svårigheter, som voro förenade med förvärvandet av till förmän lämpliga personer under anstaltens första tid, då begynnelseavlöningen för förman icke var mer än 850 kronor, måste styrelsen anse det vara stridande mot statens rätt förstådda intresse att söka inbespara några tusen kronor genom att i lönehänseende hålla Bonapersonalen under med densamma likställd tjänstemannakår.

Styrelsen har visserligen icke härvidlag bortsett ifrån, att de nuvarande ekonomiska förhållandena äro sådana, att lönereglernas ärenden äro svårbehandlade och icke utan tvingande skäl böra framföras. För dem, vilka lönereglerna avser, kan ett definitivt fastställande av löneförmånerna medföra, att med den försämring av penningvärdet, vilken alltjämt synes fortgå, lönesatserna hastigt bliva föråldrade och befattningshavarna, trots en nyligen genomförd förhöjning av deras inkomster av tjänsten, snart nog komme i den ställning, att de äga berättigade krav på ytterligare tillökning av deras existensmedel. I varje fall lär det med den oberäknelighet, som under kristiden utmärkt företeelserna på det ekonomiska området, vara ogörligt att förutse, i vad mån dyrtiden kommer att göra sig gällande efter världskrigets slut.

Dock har styrelsen, som förut givit skäl för sin mening, att anstaltens lönestat från och med år 1918 icke bör kvarstå på extra stat, kommit till den uppfattning, att ett överförande av avlöningarna på den ordinarie staten icke bör ske med de låga belopp, till vilka de nu äro bestämda.

På grund av det läge, vari frågan om utsträckt användning av tvångsuppfostran i stället för straff redan nu befinner sig, och med

särskild hänsyn till att chefen för justitiedepartementet vid föredragningen den 14 sistlidne januari av styrelsens framställning om anslag för år 1917 till nybyggnader med mera vid anstalten lämnat redogörelse för den av fattigvårdslagstiftningskommittén föreslagna ytterligare utvidgningen av Bonaanstalten, vilka förslag syntes honom vara av en viss betydelse för det föredragna ärendets behandling, har styrelsen ansett det vara av yttersta vikt att redan nu tillse, att anstaltens personal, såväl ifråga om antalet så utökas som i avlöningshänseende så tillgodoses, att det blir möjligt att på densamma ställa de krav, vilka bliva en följd av den ifrågasatta utvidgningen. Styrelsen har redan berört de svårigheter, som de låga avlöningarna vållade under anstaltens första organisationsår. Det är uppenbart, att risker kunna uppstå för den lyckliga utveckling och konsolidering av anstaltens verksamhet, som styrelsen under en följd av år kunnat konstatera, om icke i tid åtgärder vidtagas för att trygga tillgången på de personliga krafter, utan vilka anstaltens arbete icke kan på ett med detsamma avsett resultat fortgå och ytterligare främjas.

För att trygga anstalten från att under den period av ytterligare hastig utveckling, som otvivelaktigt synes förestå, återigen komma i efterhand med avseende å personalens löneförhållanden och ånyo få att kämpa mot svårigheterna vid rekryteringen av befattningshavare och riskera att förlora i anstaltens speciella uppfostringsarbete erfarna personer, finner sig styrelsen därför böra hemställa, att befattningshavarna vid Bonaanstalten måtte från och med år 1918 tillerkännas samma avlöningsförmåner som motsvarande tjänstemän vid fångvården.»

Den hastiga utveckling, som styrelsen förutsett, synes inträda ännu tidigare än som kunnat beräknas. Tillkomst och avgång av elever har under år 1916 ställt sig på följande sätt:

Kvarvarande från år 1915	121	elever
Nykomna	79	»
Återförda villkorligt utskrivna	6	»
	<hr/>	
	Summa	206 elever
Definitivt utskrivna	2	»
Villkorligt »	59	»
Död	1	»
Förordnandet om insättande i uppfostringsanstalt förfallit beträffande	2	»
Kvarvarande vid 1916 års slut	142	»
	<hr/>	
	Summa	206 elever.

Under innevarande år har tillströmningen av elever fortgått så, att, trots avgång genom villkorlig utskrivning före den vanliga vårflyttningen, elevantalet vid anstalten nu utgör 147. Det synes som om det under senare år ökade användandet av tvångsuppfostran i stället för straff icke blott berodde på ökad benägenhet hos domstolarna att för ungdomsbrottslighetens bekämpande föreskriva pedagogiska i stället för repressiva åtgärder utan ock hade sin grund i en på grund av krigstidens abnorma samhällsförhållanden tilltagande kriminalitet hos det uppväxande släktet.

Det är givet att under sådana förhållanden de, som bära ansvaret för anstaltens uppfostringsarbete, måste så långt på dem ankommer tillse, att förutsättningarna för dettas rätta bedrivande förefinnas. Anstaltens styrelse har i sin ovanberörda framställning framför allt påvisat behovet av kompetenta personliga krafter för uppfostringsarbetet. I fråga om lokaler för elevernas hysande och för deras undervisning har sistlidet års riksdag visat sig behjärta de av styrelsen påvisade behoven, och kunde statsutskottet efter besök å Bona förlidet år i sitt utlåtande över Kungl. Maj:ts framställning rörande anslagsbehoven för nyss omnämnda ändamål karaktärisera desamma såsom *oavvisliga*.

För att rekryteringen av anstaltens uppfostringspersonal icke skall under den närmaste tiden bliva alldeles omöjliggjord och för att förekomma att i anstaltens speciella arbete erfarna personer lämna detsamma för att ägna sig åt annan verksamhet, vari de kunna förvärva ett anständigt livsuppehälle, lärer den av Bonastyrelsen ifrågasatta ökningen av avlöningsanslaget icke kunna undgås. Såsom torde framgå av den utförliga motivering, vilken Bonastyrelsen lämnat i sin i statsverkspropositionen omnämnda skrivelse den 6 sistlidne november, har genom den under senare år alltjämt fortgående ökningen av elevantalet behovet av arbetsledande förmän ökat. Styrelsen har tid efter annan utverkat Kungl. Maj:ts tillstånd för anställande av extra förmän och äro för närvarande 5 dylika anställda. En extra förmansplats uppehålls för närvarande av tillfälliga vikarier, då det icke hittills varit möjligt att med de avlöningsförmåner, som nu kunna erbjudas, erhålla person med den kompetens och sådana kvalifikationer, som i övrigt erfordras för att fästas vid anstalten. Å lönestaten äro uppförda endast 8 förmän med en begynnelselön av 1,075 kronor utom bostad och vedbrand. De extra förmännen, enligt ovan nämnda redogörelse 6 till antalet, få jämlikt nådiga brevet den 15 december 1911 uppbära en avlöning av *högst* 1,000 kronor per år, varjämte de skola, sedan anställningen innehafts

oavbrutet ett år, under fortsatt förordnande äga åtnjuta fri bostad jämte nödigt bränsle.

Det lär icke vara ägnat att väcka förvåning, att det icke varit möjligt att under senare tider erhålla dugligt och för anstalten passande folk mot erbjudande av dylika avlöningsförmåner, då exempelvis en ordinär skogsarbetare i orten kan genom arbete åt enskilda få en dagsförtjänst av 6 kronor och ej sällan betydligt mera.

Till den ovan nämnda extra förmansbefattningen, vilken icke kunnat fast besättas, hade det varit meningen att förvärva en mekanisk arbetare, vilken kunde leda arbetet på anstaltens mekaniska verkstad, vid vilken finnes god tillgång till lönande och för eleverna instruktivt arbete. Med en årsavlöning av 1,000 kronor går det ej att för anstalten förvärva en dylik arbetare under nuvarande förhållanden och lär det knappast före dyrtiden hava varit möjligt, om man betänker vilka skyldigheter, som måste åläggas en förman utöver det direkta arbete, han jämte eleverna utför och den tjänstgöring, han måste prestera på sön- och helgdagar och andra en vanlig lönearbetares fritider. Nu har visserligen Kungl. Maj:t ställt i utsikt (jfr statsverksproposition bil. andra huvudtiteln sid. 152 och 153), att extra förman skulle få uppbära 1,050 kronor, men denna ökning torde vara alltför obetydlig för att i någon nämnvärd mån underlätta förvärvandet av för anstaltens verksamhet passande personal.

Även med avseende å en annan kategori av anstaltens befattningshavare lär anstalten, därest icke snarast avlöningsförbättringar medgivas, få svårt att under den närmaste tiden uthärda konkurrensen med andra samhällsorgan, vilka erbjuda anställningar. Det gäller de vid anstalten anställda lärare, vilka skola äga folkskollärarekompetens. Vid bifall till de förslag till löneförbättringar, vilka vid innevarande års riksdag föreligga beträffande folkskollärarna, komma anstaltens förenämnda lärare vid jämförelse med vad de kunna erhålla i folkskolans tjänst i ett sådant ekonomiskt läge, att frestelsen att lämna den mycket krävande verksamheten vid anstalten måste bliva stor. För att ytterligare belysa detta må här lämnas en jämförande redogörelse för, huru det kommer att ställa sig för innehavaren av den nyupprättade tredje-läraretjänsten. Avlöningen vid densamma enligt nu gällande stat, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle gälla även för år 1918, är 1,600 kronor, vartill kommer bostad med nödigt bränsle. Tjänstgöringsskyldigheten är utsträckt över hela året utan rätt till kostnadsfri ledighet, under det att folkskollärare uppbär sin avlöning i regel för 34½ läsveckor. Sistberörda avlöning skulle under ovan angivna förutsättning

komma att utgå med 900 kronor grundlön, 500 kronor provisoriskt lönetillägg, tillhopa 1,400 kronor jämte bostad och vedbrand. Härtill kommer för slöjd 150—400 kronor och för fortsättningsskola i regel 150 kronor. Vid en ordinär förenad lärare-, organist- och klockarebefattning lära inkomsterna uppgå till omkring 2,100 kronor. Därtill är att märka, att lärare med de kvalifikationer, som krävas vid Bonaanstalten, med lätthet kunna erhålla anställning i städer eller större samhällen, varest beviljats dels avsevärda s. k. kommunala lönetillägg dels dyrtidstillägg. Den nuvarande innehavaren av tredjelärorefattningen har förut haft folkskollärorefattning i Linköping, varest han — likaledes under ovan angivna förutsättning — skulle 1918 hava erhållit 1,300 kronor grundlön, 500 kronor provisoriskt lönetillägg och 350 kronor slöjdarvode, tillhopa 2,150 kronor jämte hyres- och bränsleersättning. Vidare utgå vid Linköpings folkskolor tre ålderstillägg vardera à 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring, medan tredje läraren vid Bona endast har möjlighet att intjäna tvenne ålderstillägg à 200 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring.

Även den med förste läraretjänsten förenade prästerliga befattningen vid Bona blir det med all säkerhet svårt att besätta, om ej bättre löneförmåner kunna erbjudas än de nu utgående. Begynnelseavlöningen är 2,900 kronor. Den nuvarande innehavaren av pastorbefattningen har infödingsrätt i Västerås stift, varest för närvarande råder stor prästbrist och där under senare tid prästerliga befattningar med avlöning av 4,000—4,400 kronor jämte vanliga naturaförmåner varit ledigförklarade. I till anstaltens styrelse ställd skrivelse den 13 innevarande månad har ifrågavarande pastor under förmålan om sin avsikt att söka församlingsprästtjänst inom det stift han tillhör begärt tjänstgöringsbetyg. Då han innehar sådant antal prästerliga tjänsteår, att han kan komma på förslag till befattningar med de inkomster, som ovan omnämnts, kan alltså ett snart skeende ombyte av pastor vid Bona vara att befara med de svårigheter, som därav följa, dels genom förlusten av en med arbetet förtrogen person, dels genom den begränsning i personvalet vid återbesättningen, som följer med att den lön, som kan erbjudas, knappast uppgår till vad som i församlingstjänsten erhålles för ett betydligt mindre omfattande och krävande arbete och i varje fall utan det uppslitande skolarbetet.

Enligt vad anstaltens direktör meddelat hava andra vid anstalten anställda befattningshavare med ansvarsfulla uppdrag och beprövad duglighet varit erbjudna befattningar i enskild tjänst med betydligt

högre avlöningsförmåner. Man har lyckats kvarhålla dessa genom att påvisa, hurusom det icke kunde dröja länge, innan avlöningsförmånerna vid Bona skulle bliva bättre lämpade efter det arbete, som där måste utkrävas, och den duglighet, som där ådagalagts och fordrats. Därest löne regleringen ytterligare fördröjes, kan anstaltens verksamhet alltså komma att lida svårt genom ständiga personväxlingar.

Med avseende å nuvarande innehavaren av direktörsbefattningen vid anstalten torde här böra påpekas, att denne, såsom endast tills vidare förordnad, kvarstår i sin förutvarande direktörstjänst vid fängvården och uppehålls hans nämnda tjänst (för närvarande vid straffängelset i Uppsala) av vikarie. Av statsverkspropositionen (bilaga andra huvudtiteln sid. 137 och 138) framgår, att förslag föreligger att med anledning av sistberörda straffanstalts ombildning till ungdomsfängelse avsevärt förbättra avlöningsförmånerna för dess direktör och har fängvårdsstyrelsen ansett, att densamma borde jämnställas med direktörsbefattningen vid Bonaanstalten. Det är givet att under sådana förhållanden det kunde vara en avsevärd ekonomisk fördel för Bonadirektören, som har flera barn i skolåldern, för vilka han måst bilda skolhushåll i stad, att återgå till sin befattning i Uppsala, varest barnen, kvarboende i hemmet, ju med betydligt mindre kostnad kunde erhålla icke blott skolundervisning utan även fortsatt utbildning för sina blivande levnadskall. Direktören har visserligen förklarat, att han så länge det blir för honom ekonomiskt möjligt vill fortsätta sin nu mer än tolvåriga verksamhet å Bona och har enligt vad det uppgivits avböjt honom erbjuden befattning inom fängvården, vid vilken han icke blott skulle erhålla de fördelar i fråga om barnens uppfostran, som skulle stå till buds i Uppsala, utan jämväl avsevärt högre löneförmåner än han nu uppbär. Han har nämligen hyst förhoppning om att, med den utveckling Bonaanstalten under senare år erhållit, han omsider skulle där erhålla de avlöningsförmåner, som ställdes i utsikt, då han erbjöds den av honom icke sökta befattning, i vilken han nu tjänstgör. Av vad nu anförts torde framgå, att behov av omedelbar avlöningsförbättring förefinnes för befattningshavarna vid Bona.

Motivering för behovet av avlöningsförbättring för övriga befattningshavare, vilka här ovan icke särskilt omnämnts, har lämnats i styrelsens ovan åberopade underdåniga skrivelse, till vilken torde få hänvisas.

Under de förhållanden på det ekonomiska området, som nu råda, och som tvivelsutan komma att i avsevärd grad för framtiden bestå, läser det icke kunna förutsättas, att de av Bonastyrelsen föreslagna

lönerna skulle befinnas för höga. Då det emellertid enligt departementschefens uttalande till statsrådsprotokollet knappast torde kunna förväntas, att Bonastyrelsens lönestatsförslag kan hinna undergå sådan granskning, som lär erfordras för dess uppförande å ordinarie stat, synas tyvärr befattningshavarna ännu någon tid nödgas kvarstå å extra stat. Men något hinder för de av Bonastyrelsen föreslagna ändringarna i lönestaten lär väl icke för sådant fall föreligga, så mycket mera som vissa under andra huvudtiteln upptagna förslag i fråga om fångvårdens ordinarie lönestater, betingade av ifrågasatta förbättringar av behandlingen av vissa fångkategorier (organisation av dels ungdomsfängelse, dels jordbruksfängelse), icke undanskjutits, ehuru de icke varit underställda löne regleringskommitténs prövning. Därest Bonastyrelsens lönestatsförslag lägges till grund för beviljande av anslag å extra stat till avlöningar vid anstalten under år 1918, lär därigenom icke hava lagts hinder i vägen för en fri prövning av löneförhållandena vid anstalten, sådana de anses böra avvägas efter de förhållanden, som kunna tänkas råda under ett följande budgetår. Med den utveckling, som Bonanstalten synes få, lär det för övrigt icke ens då låta sig göra att få organisationen slutgiltigt fastställd. Anstalten torde allt framgent bliva en försöksanstalt, där möjlighet till anpassningar och jämkningar alltid bör lämnas öppen.

Under förutsättning att det ifrågavarande avlöningsanslaget får utgå efter Bonastyrelsens lönestatsförslag, men på extra stat, torde, såsom hittills ägt rum, å avlöningarna böra göras avdrag med belopp, som, därest de varit uppförda på ordinarie stat, motsvara vad som skulle utgått såsom bidrag till egen pensionering med undantag dock för innehavaren av den prästerliga befattningen, som icke skulle berättiga till pension, samt för andra och tredje lärarna, vilka äro delägare i folkskollärarnas pensionsinrättning.

Avdragen skulle efter förut tillämpade beräkningsgrunder belöpa sig till

för direktören	kronor 200: —
» lantbruksinspektoren	» 100: —
» bokhållaren	» 50: —
» maskinisten	» 40: —
» 1 förman	» 30: —
» 13 förmän	» 390: —
» husmodern	» 25: —

Tillhopa kronor 835: —,

vilket belopp bör avräknas å lönestatsförslagets slutsumma.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 4 saml. 28 häft. (Nr 60.)

Styrelsens i underdänig skrivelse till Konungen den 6 november 1916 ingivna
lönestatsförslag hade följande utseende:

	Lön kronor	Tjänstgöringspenningar kronor	Arvode för särskilt uppdrag kronor	Summa kronor	
1 direktör	3,000	2,000	—	5,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 pastor och förste lärare, arvode	2,300	1,200	—	3,500	
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare	1,600	1,000	—	2,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor och efter 10 år med ytterligare 400 kronor.
1 andre lärare, tillika avdelningsföreståndare, arvode	1,600	1,000	—	2,600	
1 tredje lärare, arvode	1,200	900	—	2,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 bokhållare	1,200	900	—	2,100	
1 maskinist	1,000	550	—	1,550	
1 förman (med förordnande som gruppledare)	800	500	200	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
3 förmän (med förordnande som gruppledare)	2,400	1,500	600	4,500	
1 förman	800	500	—	1,300	
9 förmän	7,200	4,500	—	11,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
1 husmoder, jämte fri kost.....	700	—	—	700	
Summa kronor	—	—	—	39,150	
Samtliga befattningshavare åtnjuta därjämte fri bostad och vedbrand.					
Frånräknas härifrån det pensionsavdragen motsvarande beloppet				835	
återstår				38,265	
vartill bör läggas läkarearvode				800	
samt det belopp, vilket beräknas erforderligt för ålders-tillägg under år 1918				4,200	
så att hela det belopp, vilket för tillämpning nämnda år av ovanstående lönestat, jämte därtill fogat läkarearvode, vore erforderligt skulle utgå med				43,265	

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle avlöningsanslaget utgå med högst 29,145 kronor.

Till avlöning åt 6 extra förmän, efter 1,050 kronor till en var, skulle vidare enligt Kungl. Maj:ts förslag utgå av förslagsanslaget till elevernas kost och beklädnad med mera tillhopa 6,300 kronor, vilket belopp vid tillämpning av Bonastyrelsens lönestatsförslag, å vilket upptagits 14 förmän i stället för i Kungl. Maj:ts förslag uppförda 8 dylika, torde bära avräknas från sistberörda förslagsanslag.

Tillämpningen av Bonastyrelsens lönestatsförslag, slutande enligt ovanstående sammanställning å kronor 43,265, skulle alltså vid jämförelse med avlöningskostnaden enligt

Kungl. Maj:ts förslag	29,145 + 6,300 kronor =	»	35,445
föranleda en merkostnad av	kronor	7,820.	

Bonastyrelsen har i den underdåniga skrivelse, vari dess lönestatsförslag framställdes, ansett sig uttryckligen bära påyrka att, därest efter det ny lönestat för Bonaanstalten trätt i kraft, fortsatt dyrtid skulle föranleda lönetillägg åt fångvårdens befattningshavare, med vilka anstaltens tjänstemän enligt lönestatsförslaget skulle jämsställas, dylika tillägg må få utgå till dessa senare utan hinder därav, att deras löner blivit under närmast föregående år föremål för omreglering, en uppfattning vilken vi dela.

På grund av det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen, med godkännande av det förslag till avlöningsstat, styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i skrivelse till Konungen den 6 november 1916 överlämnat, måtte å extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag, högst 43,265 kronor.

Stockholm den 24 januari 1917.

Axel Ekman.

Conrad Vahlquist.